

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și Literaturi Romanice
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii	Nivel licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limbă și literatură portugheză A / Licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLB5161 Literatură portugheză (Romantism și Naturalism) (în limba portugheză)							
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Sónia Dias Mendes							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Sónia Dias Mendes							
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	5	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Obligatoriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					4
Examinări					4
Alte activități.....					4
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	126				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală de seminar; prezența la seminar - 75%

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C4.1 Identificarea și prezentarea particularităților istorice și literare ale Romantismului, Realismului și Naturalismului în Europa și Portugalia</p> <p>C4.2 Plasarea corespunzătoare a operelor și autorilor în contextul cultural portughez</p> <p>C4.3 Recunoașterea amprentei estetice și a tematicii abordate de autorii studiați</p> <p>C4.4 Dobândirea și utilizarea limbajului specific</p> <p>C4.5 Analizarea eficientă a unui text literar portughez, prin suprapunerea cadrului teoretic și metodologic cu reflecția personală și creativitatea</p> <p>C4.6 Dezvoltarea autonomiei intelectuale și a capacității critice, deosebind, în același timp, cunoașterea științifică de opiniile personale</p>
-------------------------	---

Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.
-------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Acest curs are ca obiectiv formularea și consolidarea principalelor noțiuni istorice și literare ale Romantismului, Realismului și Naturalismului portughez. Prima jumătate a cursului va fi dedicată evoluției Romantismului și celor trei generații de autori, cu accent pe diversitatea și noutatea operei lui Almeida Garrett (creatorul teatrului național și al primelor reprezentări literare romantice), pe proza istorică a lui Alexandre Herculano, pe ultraromantismul operei lui Camilo Castelo Branco și modernitatea romanelor lui Júlio Dinis. A doua jumătate a cursului va debuta cu polemica literară ce a marcat începuturile Realismului portughez (a “Questão Coimbrã”) și va puncta aspectele esențiale ale Generației de la 1870, ale prozei lui Eça de Queirós și ale poeziei lui Antero de Quental și Guerra Junqueiro, încheindu-se cu lirica limitrofă a lui Gomes Leal și Cesário Verde. Parcurgând acest traseu literar, vom dobândi o viziune de ansamblu asupra secolului al XIX-lea portughez, obținând, în același timp, cunoștințe indispensabile înțelegerii literaturii ce i se succede acesteia.
7.2 Obiectivele specifice	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - predarea și consolidarea noțiunilor de teorie literară, de prozodie și stilistică. - consolidarea deprinderilor de analizare a textului literar, de interpretare a acestuia. - cunoașterea operelor, a biografiei dedicate autorilor reprezentativi ai Romantismului, Realismului și Naturalismului. <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet. <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc. - consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DV <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon - dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1. Noile tendințe europene și originile Romantismului în Portugalia. Panorama istorică, ideologică și literară a Romantismului portughez. Prima generație romantică:	Prezentare expozitivă (prelegere)	

Almeida Garrett, Alexandre Herculano și António Feliciano de Castilho.		
Curs 2. Almeida Garrett. Primele reprezentări ale romantismului portughez: <i>Camões</i> și <i>Dona Branca</i> . Crearea teatrului național (<i>Frei Luís de Sousa</i>). Expresia lirică a iubirii (<i>Folhas Caidas</i>). Digresiunile stilistice și reflectările ideologice (<i>Viagens na Minha Terra</i>).	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 3. Alexandre Herculano: între istorie și ficțiune. Propagarea naționalismului liberal și invocarea trecutului ca lecție pentru prezent. Recuperarea memoriei naționale în romanul istoric (<i>Eurico, o Presbítero</i> și <i>O Bobo</i>) și povestiri (<i>Lendas e Narrativas</i>). Lirica lui Herculano sub lumina romantismului religios și antiiluminist (<i>Harpa do Crente</i>).	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 4. A doua generație romantică. Ultraromantismul operelor lui Soares de Passos și Camilo Castelo Branco.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 5. Camilo Castelo Branco. Etapele creației camiliene: romanul-foleton (<i>Mistérios de Lisboa</i>), romanul-satiră (<i>A Queda de um Anjo</i>), romanul istoric (<i>O Judeu</i>) și romanul naturalist (<i>Eusébio Macário</i>). Arta povestirii în <i>Novelas do Minho</i> .	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 6. A treia generație romantică. João de Deus și Júlio Dinis.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 7. Júlio Dinis: între Romantism și Realism. Întemeierea romanului modern. <i>Uma Família Inglesa</i> , <i>A Morgadinha dos Canaviais</i> și <i>As Pupilas do Senhor Reitor</i> .	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 8. Realismul și Naturalismul în Europa și Portugalia. A "Questão Coimbrã" și începuturile Realismului portughez. Antero de Quental, <i>Bom senso, Bom Gosto</i> .	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 9. Revoluția culturală și literară a "Generației de la 1870". Teoreticienii, istoricii, criticii și doctrinari: Ramalho Ortigão, Teófilo Braga, Oliveira Martins și Sampaio Bruno.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 10. Generația de la 1870 și "Conferências do Cassino". Geneza și opera heteronimului colectiv Fradique Mendes.	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 11. Realismul în proză: Eça de Queirós. Cele trei etape ale creației queirosiene: Romantismul și Panteismul, (Prosas Bárbaras, O mistério da estrada de Sintra), perioada realistă/naturalistă (<i>O crime do Padre Amaro</i> , <i>O primo Basílio</i> , <i>Os Maias</i>) și "ultimul Eça" (<i>A correspondência de Fradique Mendes</i> , <i>A ilustre casa de Ramires</i> , <i>A cidade e as serras</i>)	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 12. Eça de Queirós și arta ironiei. Critica societății portugheze în romanul ecian.	Prezentare expozitivă (prelegere)	

Curs 13. Realismul în poezie. Antero de Quental, "maestrul metafizic". Guerra Junqueiro și "Școala Nouă".	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Curs 14. Gomes Leal și Cesário Verde: doi poeți la marginea realismului. Anticipări moderniste în <i>Claridades do Sul</i> și <i>O Livro de Cesário Verde</i> .	Prezentare expozitivă (prelegere)	
Bibliografie 1. Caragea, Dan, <i>Antologia poeziei portugheze</i> , Edinter, București, 1990. 2. Lourenço, Eduardo, <i>Poesia e metafísica : Camões, Antero, Pessoa</i> , Sá da Costa Editora, Lisboa, 1983. 3. Machado, Álvaro Manuel, <i>A geração de 70 - uma revolução cultural e literária</i> , Instituto de Cultura Portuguesa, Lisboa, 1977. 4. Machado, Álvaro Manuel, <i>Do romantismo aos romantismos em Portugal</i> , Editorial Presença, Lisboa, 1996. 5. Moisés, Massaud, <i>Presença da literatura portuguesa. [Vol.] 3: Romantismo-Realismo</i> , Difusão européia do livro, São Paulo, 1974. 6. Reis Carlos, <i>Estudos Queirosianos</i> , Editorial Presença, Lisboa, 1999. 7. Reis, Carlos & Pires, Maria da Natividade, <i>História crítica da literatura portuguesa, Vol. V, Romantismo</i> , coord. C. Reis, Verbo, Lisboa, 1999. 8. Ribeiro, Maria Aparecida, <i>História crítica da literatura portuguesa, Vol. VI, Realismo e Naturalismo</i> , coord. C. Reis, Verbo, Lisboa, 1993. 9. Saraiva, A. J. & O. Lopes, <i>História da Literatura Portuguesa</i> , Porto Editora, Porto, 1976. 10. Serrão, Joel, <i>O primeiro Fradique Mendes</i> , Horizonte, Lisboa, 1985. 11. Zamfir, Mihai., <i>Formele liricii portugheze</i> , Univers, București, 1985.		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Seminar 1. Almeida Garrett, <i>Viagens na minha terra</i> .	Expunerea, dialogul, analiza critică de text, explicația, participarea activă	
Seminar 2. Alexandre Herculano, <i>O bobo</i> .	Expunerea, dialogul, analiza critică de text, explicația, participarea activă	
Seminar 3. Camilo Castelo Branco, <i>Amor de perdição</i> .	Expunerea, dialogul, analiza critică de text, explicația, participarea activă	
Seminar 4. Júlio Dinis, <i>A morgadinha dos canaviais</i> .	Expunerea, dialogul, analiza critică de text, explicația, participarea activă	
Seminar 5. Eça de Queirós, <i>Os Maias</i> .	Expunerea, dialogul, analiza critică de text, explicația, participarea activă	
Seminar 6. Eça de Queirós, <i>A cidade e as serras</i> .	Expunerea, dialogul, analiza critică de text, explicația, participarea activă	
Seminar 7. Evaluare – probă scrisă.		
Bibliografie 1. Castelo Branco, Camilo, <i>Amor de perdição</i> , Porto Editora, Porto, 1996. 2. Dinis, Júlio, <i>A morgadinha dos canaviais</i> , Livraria Figueirinhas, Barcelos, 1972. 3. Garrett, Almeida, <i>Viagens na minha terra</i> , Editora Ulisseia, Lisboa, 1998. 4. Herculano, Alexandre, <i>O bobo</i> , Publicações Europa-América, Mem Martins, 1996. 5. Queirós, Jose Maria Eça de, <i>A cidade e as serras</i> , Livros do Brasil, Lisboa, 1991. 6. Queirós, Jose Maria Eça de, <i>Os Maias</i> , Publicações Europa-América, Mem Martins, 1998. 7. Reis, Carlos António Alves dos, <i>Introdução à leitura d'Os Maias</i> , Livraria Almedina, Coimbra, 1978.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu SC Best Trad SRL, SC Sistemic Trad SRL, Emerson SRL, SC Cartea Ardeleana SRL, SC Genpact Romania SRL.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.1 Curs	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului - cunoașterea bibliografiei	Examen scris-2 ore; note de la 1 la 10.	70%
10.2 Seminar	Barem: - 1 punct din oficiu - lucrare de seminar -1 punct - analiza pertinentă a fragmentului pe care-l vor avea de comentat în cadrul verificării, plecând de la conceptele și noțiunile explicate la curs și consolidate în cadrul seminarului – 7 puncte originalitatea comentariului de text – 1 punct frauda la examen se pedepsește cu nota 1	Verificare-probă scrisă (2 ore; note de la 1 la 10), în ultima oră de seminar.	30%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect. - Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat. - Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului. - Studentul a citit operele principale analizate. - Analiza pertinentă în cadrul verificării de la seminar, a fragmentelor din operele autorilor studiați. - Minim nota 5 la curs și seminar pentru a putea calcula media finală. În cazul în care una dintre componentele mediei este nepromovată, în sesiunea de restanțe studentul se prezintă la examinare doar la partea respectivă, cealaltă componentă fiind recunoscută. 			
Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu).			

Data completării 23/03/2022	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 26.03.2022	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății